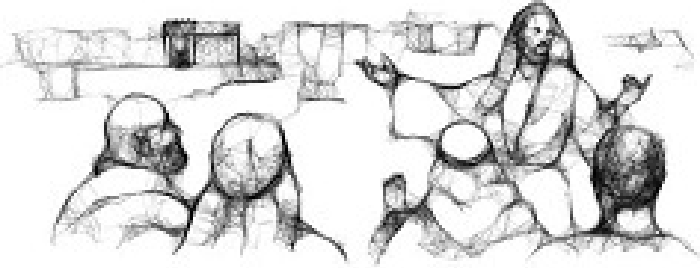

ZIRLÂI 1-NA

JUNE 30–JULY 6, 2018

KA THU HRETÛTE IN NI ANG

CHÂNGVAWN: “Thlarau Thianghlim chu in chung a lo thlen hunah thiltihtheihna in chang ang a; tichuan, Jerusalemah te, Judai ram leh Samari ram zawng zawngah te leh, kâwlkil thleng pawhin ka thu hretûte in ni ang” (*Tirhkohte 1:8*, NRSV).

SABBATH CHAWHNÛ

June 30

Chhiar tûrte: *Deuteronomi 19:15; Thufingte 16:33; Luka 24:25, 44–48; Tirhkohte 1:6–8, 9–26.*

KHAWVÊLA Isua thawh tûra tuk hnâ chu tlingtlâk a ni tawh a. Pathian pawhin Thlarau Thianghlim chu a rawn tîr thuai tawh dâwn. Chû Thlarau chuan an hmalâknate chu chhinchhiahna leh thilmak hrang hrang hmanga rawn nemnghetin, thiltitheihna a pe bawk ang a, kâwlkil thlenga chanchin tha hril chhuak vek tûrin thiltitheihna a pê ang. Isua kha mihring tîsâ ang pû-in an hnêna kumkhuain a awm thei sî lo va. Mihringa a lo channa khân khawvêl puma kala chanchin tha hril darh hnâ an thawhna tûra anmahni a puih theihna kawng a dâl ve tlat a, chû mai pawh chu ni lovin, vâna lâk chhoh a nih a, châwisâna a awm kha an hnêna Thlarau Thianghlim a lo thlen theihna tûrin a tûl tlat a ni.

Amaherawhchu, hêng thilte hi thlân aṅanga Isua a thawhle h h m â zawng kha chuan zirtîrten an la hre fiah thiam tak tak rih

lo. Engkim kalsana amah an zui lâi khân, ani chu politic zâwnga anmahni tizalêntu, an ram ațanga Rome-ho hnawtchhuak a, Davidâ lalthuthlêng din thar leh a, tûn hmâa Israel ropuina kha rawn chhawm nung lehtu tûr niin an ngâi a. Chutiang ni lova lo thlîr kha an tân chuan a harsa ve êm a ni.

A zirtîrte hnêna thu a sawi hnuhnung ber pawh kha hê thû tho hi a ni a. Hê thû a sawi ʔum hian Thlarau Thianghlim pawh a tiam nghâl nghê nghê a. *Tirhkohte* bung 1-naah vêk hian vâna Isua a kîr leh thû bâkah, Pentikos lo thleng tûr atâna kohhran hmasâte an lo inbuatsaih dân pawh kan hmu bawk.

SUNDAY

July 1

Israel din thar lehna

Thuthlung Hluiah hian Messia chungchânga hrilhlâwkna chi hnih kan hmû a: pakhat zâwk chu kumkhuaa rorêltu tûr lal a nih thu sawina a ni a (*Sâm 89:3, 4, 35–37; Isaia 9:6, 7; Ezekiela 37:25; Daniela 2:44; 7:13, 14*); pakhat dang erawh chu mihringte sual tlanna atâna la thi tûr a nih thu sawina a ni vê thung (*Isaia 52:13–53:12; Daniela 9:26*). Hêng hrilhlâwkna chi hnihte hi a inkalh lo va, Messia rawngbâwlâna chhâwng hnih inzui tûrte chu an sawi mai a ni zâwk: hrehawm a tuâr hmasa zet ang a, chumi hnû chuan Lalber a lo ni ang (*Luka 17:24, 25; 24:25, 26*).

Kum zabi khatna lâi vêla chêng Juda-ten Messia an beisei dân kha chu a kalkhat vê deuh a. Messia chu politic ang zâwnga anmahni chhanchhuaktu tûra an beiseina khân, Messia chu hrehawm tuara thi hial tûr a ni tho tih a hmuh thelhtîr ta a ni.

A tîrah chuan zirtîrte ngei pawh khân Messia chu lalber ni tûrah an ngâi vê ʔhîn tho va. Isua chu Messia a ni tih ringin (*Luka 17:24, 25; 24:25, 26*), a châng pheih chuan a

lal̄thuthlêng a luah hunah tu nge a bul hnâiah th̄u ang tih th̄u mai maiah te an lo inhnial chiam tawh th̄in a (*Marka 10:35–37; Luka 9:46*). Isuan an thil la tawn t̄urte a hrilh lâwk fo chung pawh khân, a sawi tum chu eng nge ni tih an man thiam ngâi lo rêng rêng. Chuvâng chuan a han thih chiah pawh khân an rilru a buai hlê a, an beidawng ta hial rêng a nih kha. “Keini’n Israel-te tlantu t̄ur kha [amah hi] a nih kan beisei tehlul nê” (*Luka 24:21*) an ti chuai raih mai a ni.

Tirhkohte 1:6 chhiar la. Hê an zawhna hian thil eng emaw la hriatthiam theih loh an neih chungchâng eng nge ni a sawi? Tirhkohte 1:7 chhiar leh la, eng tin nge Isuan a chhân?

Isua thihna khân a zirt̄irte beiseina a tithi Chiang hlê a lo nih pawhin, a thawhlehma khân a tinung thar vê leh ta thung a, t̄unah chuan politic ang zâwnga beiseina an lo neih th̄in âia sâng daih zâwk beiseina dang an lo nei ta. A thawhlehma kha Messia lalram chu đin a la ni ngei dâwn a ni tih ent̄irtu ropui tak ni nghâlin an ring tih a lang.

An zawhna erawh hi chu Chiang fek fawkin a chhâng chuang lo. Zirt̄irten a lalram đin t̄ur chungchâng an zawh paha an rilr̄u-a thil awm chu a hnâwlsak ngawt lo va, chutih rual chuan a pawmsak hran chuang hran lo bawk. Engkim Chiang taka sawi lovin, Pathian chuan ama duh hunah thil a larawn ti mai dâwn a, chuvâng chuan mihringte lo hriat vê theih pawh a nih loh thu a hrilh ta zâwk a ni.

Luka 24:25-a kan hmuh dân hian zirt̄irte harsatna dik tak chu eng nge ni? Enga ti nge Bible-in Chiang taka min hrilhthe hi rin mai âi chuan thil ni t̄ura kan duhte hi ni tak tak dâwn ngeia rin mai hi a awl zâwk viau? Eng tin nge hê thang hlauhawm tak lakah hian kan invên theih ang?

Zirtîrte tih tûr chu

Tirhkohte 1:8 chhiar la. Hrilhlâwkna thute a lo thlen hun tûr lo buaipui vak vak âia Isuan ti tûra a duh zâwk chu eng nge ni?

He lai thû-ah hian zirtîrte hnathawh tûr chungchânga thil pawimawh tak tak palí awmte chu kan hmû a:

1. *Thlarau Thianghlim pêk an ni dâwn.* Thlarau Thianghlim chuan Pathian mîte zîngah hna a thawk nasa ðhîn hlê a. Zâwlneiten an sawi dânah pheï chuan a bîk taka Thlarau Thianghlim leih buak a nih hun a la thleng leh dâwn a ni (*Isaia 44:3; Joela 2:28, 29*). Amah Isua ngei pawh kha Thlarau Thianghlim hriak thih tawh niin, a rawngbâwl chhûng zawng khân Thlarau Thianghlim awmpuina a chang ðhîn a (*Luka 4:18–21*); nimahsela vâna chawimâwi a nih hmâ loh kha chuan a zirtîrte chungah leih buak a ni rih lo thung (*Johana 7:39; Tirhkohte 2:33*).

2. *Thu hretu an ni ang.* Thu hretu chuan amahin a hmuh ngei chauh a sawi ðhîn. Zirtîrte kha chutianga thu hretu ni tûr chuan an tling zo hlê a (*Tirhkohte 1:21, 22; 4:20; 1 Johana 1:1–3*), chuvâng chuan Isua an lo hmêlhriat tawh dânte chu khawvêl hmun hrang hranga sawi chhâwng tûra thu pêk an ni ta rêng a ni.

3. *Chanchin ðhâ an hril dân tûr.* Zirtîrte kha Jerusalem khaw chhûnga thu hretu ni hmasa phawt tûra hrilh an ni a, chumi hnû-ah Judai ramah leh Samari ram khaw hrang hrangahte an kal leh ang a, tichuan kâwlkil thlengin an kal chhuak vek dâwn a ni. A tahtawl tê-in hmâ an lâk belh zêl dâwn tihna a nih chu. Jerusalem chu Juda-te sâkhaw hmunpui a ni a, hê khawpuiah ngei hian Isua chu thiam loh chantîr niin, khenbeh a lo ni tawh bawk a. Judai ram leh Samari ramte pawh hi Isua ngeiin rawng a lo bâwl tawh ðhinna a ni.

Amaherawhchu, zirtîrte kha hêng lâi vêlah hian an tâwp mai tûr a ni lo. Khawvêl ram hmun tin an fang chhuak vek tûr a ni.

4. *Chanchin thâ an hrilh tûrte chu.* Thuthlung Hlui hunah kha chuan Israel-te khân hnam hrang hrangte hnêna Pathian va “thlen” lovin, hnam hrangte chu Pathian hnênah an “hruai” tûr a ni zâwk a (*Isaia 2:1–5 en rawh*). Hê ruahmanna hi a tlângpui thu chuan an zâwm thâ hlê a (Jona leh mi dang tlêm azâwngte erawh kha chu an kal chhuak tho va). Tûnah erawh a dân a dang ta. Jerusalem chu hmunpui ber a la ni reng tho va; amaherawhchu, chumi hmuna awma zung kaih darh zêl lovin, zirtîrte chu kal chhuaka khawvêl hmun kilkhâwr ber berte pawh tlawh chhuak vek tûra beisei an ni ta zâwk a ni.

Luka 24:44–48 chhiar la. Zirtîrten an hrilh tûr chanchin thâ thuchah laimû chu eng nge ni?

Thlân aţanga a lo thawhleh hnua ni sawm lî vêl zet a zirtîr nêna hun an hman ho chhông khân, Isua chuan Pathian lalram chungchâng thu tam tak a hrilhfiah ngei ang tih a rin theih a; amaherawhchu, Tirkkohte 1:6-a zawhna an siam dân aţang hian thil dang tam tak chu an la hrethiam lo hlê a ni tih a lang. Hrilhlâwkna thûte chu an lo hre zel zul tawh hlawm tho nâ a, tûnah erawh kraws leh thlân ruak aţanga êng zung lo chhuak chuan rawn chhunin, a awmzia an lo hrethiam ta a ni (*Tirkkohte 3:17–19*).

THAWHLEHNI
A lo kal leh ang

July 3

Tirkkohte 1:9–11 chhiar la. Eng tin nge Luka hian vâna Isua lâk chhoh a nih dân a sawi? Vântirkkoh pahnihin anmahni an rawn bia khân eng nge ni pawimawhna a neih? (*Deuteronomi 19:15 en la*)?

Lukan vâna Isua hruai chhoh a nih dân a sawi hi a tâwi hlê mai. Isua chu a zirtîrte nên Olive Tlângah an awm a, anmahni mal a sâwmsak mêk lâi chuan vânah lâk chhoh a ni ta daih mai a (*Luka 24:51*). Heti lâia a ÷awngkam hman hi thilmak sawina atâna an hman ÷hin a ni a; chumi awmzia chu, a nih dân ang tak ni lovin, mihring mita a lan dân ang zâwkin a ni tihna a ni. Isua khân lei hi a chhuahsan dâwn a, mihring mit hmuha chhuahsan tûr chuan lâk chhoh anga lan mai loh kha chu kawng dang a awm lo.

Vâna Isua lâk chhoh a ni kha Bible-a Pathian thilmak tih kan hmuh tam tak zînga pakhat a ni a. Thilmak a nihzia chu Luka ÷awngkam hman, *epçrthç* tih hian a tilang (“lâk chhohin a awm a” tiin a sawi, *Tirhkohte 1:9*, NKJV). Hê thumal hi Thuthlung Thar hmun dangah hman ni vê lo mah sela, thiltih sawina ang (verbal form) erawh chuan Grik ÷awnga Thuthlung Hlui an lehlinah (Septuagint) hian vawi tam tak hmuh a ni thung. Chûngte chu Pathian thiltih sawina vek niin, hei hian amah Pathian ngei chu vâna Isua la chhotu kha a ni tih a tilang a; tin, amah chu thlân atâ kâithotu pawh kha a ni bawh (*Tirhkohte 2:24, 32; Rome 6:4; 10:9*).

Chhûmin hmuh theih loh tûra Isua a hliah bo hnû khân mi pahnih, thawmhaw vâv vek hâte chu zirtîrte bulah an lo ding reng niin Luka hian a sawi a. Kornelian a ÷awngtâi zawha puan êng tak sin mi pakhat a hmuh leh, Mari Magdalinin Isua ruâng an zalhna bula puan vâv sin vântirhkoh pahnih a hmuhte nên pawh khân an chêt dân a inang hlê mai (*Tirhkohte 10:30; Johana 20:12*). Hêng vântirhkoh pahnihte hi Isua chu vâna hruai chhoh a nih dân ang chiah khân a lo kal leh hunah pawh a ni leh dâwn a ni tih tih zirtîrte hrilh tûra lo kal an ni a; tin, *Tirhkohte* bû chauh hian Isua chu “an hmuh lâi ngeiin” (*Tirhkohte 1:9*, NIV) hruai chhoh a ni tih thu a sawi tih hre bawh ila.

Chuti a nih chuan, mita hmuh theih ngeia hruai chhoh a ni ang khân, mita hmuh theih ngei bawka lo kal leh tûr a nihzia

tichiangtu a ni tihna a ni. A lo kal leh hunah chuan chhâm zîngah bawk ni lehin, chumi hunah erawh chuan “thiltihtheihna leh ropuina nasa tak nê” (*Luka 21:27*) a ni vê tawh thung ang a, a zirtîr mi tlêm tê-te chauhin ni tawh lovin, “mit tinrêngin amah chu an hmu tawh ang” (*Thupuan 1:7*, NKJV); tin, amah maia lo kal tûr a ni tawh lo bawk (*Luka 9:26*; *2 Thesalonika 1:7*). A lo kal lehna chu vâna hruai chhoh a nih dân âi kha chuan a ropui zâwk hlê dân a ni.

Eng tin nge Isua chu a lo kal leh ngei dân a ni tih thu hi kan rilru-ah kan vawn reng theih ang? Eng tin nge hê thutak ropui êm êm mai hian kan nun pêng hrang hrang, ei leh bâr kan zawna kawngah te, kan ngaih pawimawh zâwngah te leh thil dik leh dik lo kan thliar hranna kawngahte hian nghawng a neih ang?

NILÂINI

July 4

Pentikost atâna inbuatsaihna

A zirtîrte zawhna a chhâna Tirhkohte 1:7, 8-a kan hmuhah hian, Isua khân a lo kal leh hun tûr chiang fakín a sawi lo va. Chutih rual chuan, a thu sawi aţang hian Thlarau Thianghlim a lo thlen a, zirtîrten an hnâ an thawh zawh vek hunah a lo kal leh dân a ni tih erawh chu kan hre thei thung (*Matthaia 24:14*). Vântirhkohte thusawi (*Tirhkohte 1:11*) pawh hian lalram lo thlen hun tûr chungchânga an zawhna chu a chhâng bîk chuang lo va; mahse a hla vak tawh lo tih erawh a hriatthiam theih tho mai. Hei vâng hi a ni ang e, zirtîrte chu “lâwm êm êmin Jerusalemah an kîr leh ta a” (*Luka 24:52*). A hun bî tuk awm chuang lova Isua lo kal leh ngei tûr thû a hi—chu chuan chanchin ţha hril hnâ an thawhna kawngah a tiphûr sauh dân a—tâwpna chu a hnâi tawh hlê a ni tih tilangtu anga ngaih tûr a ni a. *Tirhkohte* bû-a thil thleng dang kan hmuhte hian chutiang chu a nihzia a tilang leh bawk a ni.

Tirhkohte 1:12–14 chhiar la. Pindan chungnungah hian zirtîrte bâk mi dang tu tûte nge awm vê a, Thlarau Thianghlim a lo thlen theih nân eng tin nge an inbuatsaih hlawm?

Oliv Tlâng ațanga an lo kîr leh hnû chuan zirtîrte chu Jerusalem khuua mi tu emaw ina pindan chungnungah (Latin țăwng chuan, *cenaculum* an ti a) an inhmû khâwm a. An zîngah hian Isua zui țăhntu hmeichhe țăenkhat bâkah, Isua nû leh a ûnaute pawh an tel vê a ni (*Luka 8:1–3, 23:49, 24:1–12*).

Heti lâia “Isua ûnaute” a tih hi (*Marka 6:3*) Josefa leh Mari-te fa tho, Isua pian hnua an hrin lehte an ni maithei a (*Matthaia 1:25, Luka 2:7*), a nih loh pawhin, Josefa hian Mari a neih hmâin nupui hmasa a lo nei tawh ang a, chu miin a hrinsakte chu an ni zâwk maithei bawk. A hmâ zawnga Isua rawngbâwlna ringhlel reng țăhîn ni sî (*Marka 3:21, Johana 7:5*), tûn ataka zirtîrte zîngah an rawn tel vê nawlh mai hi a mak hlê mai. Amaherawhchu, thlân ata a tholeh a, Jakoba hnêna a rawn inlâr leh ta zêl bawk sî (*1 Korin 15:7*) khân thil zawng zawng a thlâk danglam ta vek a ni ngei ang. A hnû deuhah pheî chuan Jakoba hian Petera âiawhin Kristiante zîngah hruaitu ber chan a rawn chang chho ta nghe nghe a ni (*Tirhkohte 12:17; 15:13; 21:18; Galatia 2:9, 12*).

Hêng mîte hi rilru hmun khata țăahnemngai taka țăwngțâiin an awm khâwm reng a; tin, Pathian biak inah Pathian fakîn hun an hmang bawk țăhîn a, hei hian an sualte puangin simna thû an sawi a, an thil sual tih țăhinte an bânsan ta a ni tih hai rual lohîn a tilang. An rilrû-ah hian Thlarau Thianghlim lo thleng chuan Isua lo kal lehna lamah a hruai pawh lo ni tho mah se, an țăwngțâina chhân nâna Thlarau Thianghlim lo thleng khân thlarau lama an thil thlîr dân chu thil lo thleng mai tûr nêna inrem thlapin a awmtîr ta a ni.

Ní tina duhthlanna hrang hrang kan siamahte hian kan nuna Thlarau Thianghlimin hnâ a thawh theih nêna kan inbuatsaih theih dân tûr kawng eng engte nge awm?

NINGÂNI

July 5

Tirhkoh sâwm leh pahnihna

Kristian hmasa, ringtu 120 vêl emaw lekten (*Tirhkohte 1:15*) an inrêlbâwlina kawnga thil tûl tih ngâi an tih hmasak ber chu Juda thlâktu tûr thlan chhuah a ni.

Tirhkohte 1:21, 22 chhiar la. Juda thlâktu atân khân eng ang mi nge an beisei? Eng vângin nge chutiang mê a nih chu a pawimawh viau?

Juda thlâktu tûr chu Isua thawhleth thu hretu a ni tûr a ni a (*Tirhkohte 4:33 en la*); a chhan pawh thlân ata a thawhlethna kha Messia a nihzia chiang taka tilangtu a nih bâkah, Kristian thurin laimu anga ngaih a nih bawk vâng a ni.

Amaherawhchu, Isuan rawng a bâwl lâia tirhkohte zînga tel vê thîn mi eng emaw zât an awm a, chûng zîng atang chuan mi pakhat chiaah an thlan chhuah a tûl a. Paula khân he leia Isua a awm lâi khân zui ve hman lo mah se, “tirhkoh” tia koh ve tho tûr niin a inhria a, Damaska dâia Isua nên an intawng khân a thawhlethna thu hretu atâna tlingah a siam ta niin a sawi (*1 Korin 9:1*).

“A hun lova piang” (*1 Korin 15:8*) a ni tih chu inpawm thlap tho mah sela, tirhkoh dangte âia tling lo deuh hlek zâwk angah chuan a inngâi chuang lo (*1 Korin 9:2, Galatia 2:6–9*). Sâwm leh pahnihte leh Paula-te chiaah hi “tirhkohte” tia sawi thinte chu an ni a (*Tirhkohte 1:25, 26*); chutih rual chuan he tawngkam hi a bulthûm takah chuan palâi emaw, thuchah kengtu emaw tihna a nih avângin, chanchin tha hril hna thawktu

dangte sawina atân pawh hman ve theih tho a ni tho bawh
(*Tirhkohte 14:4, 14; Galatia 1:19*).

Tirhkohte 1:23–26 chhiar la. Eng tin nge Matthia kha an thlan chhuah?

Matthia thlan chhuah a nih dân hi a makin a danglam hlê mai; amaherawhchu, hetiang a âi han en mai hi thutlûkna dik siam nâna an leklam ber a ni vê tlat a (*entîr nân, Leviticus 16:5–10, Numbar 26:55-te hi han chhiar teh*). Chûbâkah, thlan tûra an chhawp chhuahte hi an mi hriat chian sa leh mi tling tak vê vê an ni a, an pahnihah hian pakhat zâwk an thlang chhuak mai dâwn a ni. An mi thlan chhuah chu Pathian pawhin a pawm ni ngei tûra ringin, Pathian hnênah an tawngtâi bawh a (*Thufingte 16:33 chhiar la*). An thutlûkna hi pawm lo emaw, hnial kalh emaw pawh an awm âwm hriat a ni miah lo. Pentikos hnu lamah kha chuan Thlarau Thianghlim kaihhraina an dawn zêl tâk avângin (*Tirhkohte 5:3, 11:15–18, 13:2, 16:6–9*) âien hmanga thutlûkna siam chu a tûl tawh lo va ni.

Mi tu emawin, “Pathianin ka tâna thil tum a neih chu eng tin nge ka hriat theih ang?” tiin zâwt ta che sela, eng tin nge i chhân ang a, eng vângin nge chutiang chuan i chhân ang?

ZIRTÂWPNI

July 6

Zir belhna: “Pentikos leh Parousia [Krista lo kal lehna] inkâr hun chhûng hi (eng anga rei emaw, rei lo emaw pawh ni se), Thlarau Thianghlim thiltihtheihna hmanga khawvêl puma chanchin t̄ha hril nân hman khah vek tûr a ni. Krista zuitûte chu a lo kal hmasak t̄uma thil a lo hlen chhuah tawh puangtu tûr an nih bâkah, an sualte sim a, a lo kal lehna tûr atâna lo inbuatsaih tûra mîte sâwmtu tûr an ni bawh.

‘Kâwlkil thleng’ leh ‘khawvêl tâwp hun thleng pawha’ a thu hrehtëtê an ni tûr a ni a Chu chu kan hlen chhuah hmâ chuan kan mawhphurhna hi lo tâwpsan ngawt tûrin zalênna kan nei lo rêng rêng.”—John R. W. Stott, *The Message of Acts: The Spirit, the Church & the World* (Downers Grove: InterVarsity, 1990), p. 44.

“Zirtîrte hnêna Chhandamtû thupêk hian ringtu zawng zawngte hi a huam vek a. Tâwpna huna chêng Krista ringtu zawng zawngte pawh hi a huam tel vek bawk. Thlarau chhandam hnaâ hi rawngbâwl tûra nemnghehte (pastor-te) mawhphurhna bil nia kan ngâi a nih chuan ka ti dik lo hulhual a ni ang. Vân tihvârna dawng tawh zawng zawngte chu chanchin ða hril tûra mawhphurhna pêk an ni vek a. Kristâ nun ðawmpuitu zawng zawngte chu an mihringpuite chhandamna atâna hna thawk tûra ruat an ni vek bawk. Hê hnâ thawk tûr hian kohhran pawh hi ðin a ni rêng a, a thutiam thianghlim takte la tawh phawt chuan Krista hna thawhpuite ni tûrin thû an tiam ngêl a ni.”—Ellen G. White, *Chatuan Nghahfâk*, p. 802.

Sawi ho tûrte:

- ❶ **Tirhkohte 1:7-a kan hmuh hi Marka 13:32-a Isuan a lo sawi tawh:** “Chumi nî leh dârkâr thû chu tu ma’n an hre lo va, vâna vântirhkohte emaw, Fapa emaw meuh pawhin an hre lo, Pa chauhin a hria” (ESV) tih tho kha a ni a. Ellen G. White-i pawhin ti hian a lo sawi: “Hun bituk tumtûten ðanchhana an hman theih tûr thuchah hi Pathian mîte hnênah pêk a ni tawh ngâi dâwn lo. Thlarau Thianghlim leihbuak a nih hun tûr emaw, Krista lo kal leh hun tûr emaw te hi Chiang faka lo hre lâwk tûr kan ni lo hrim hrim a ni.”—*Selected Messages*, vol. 1, p. 188. “Krista lo lan hun tûr dârkâr, nî leh kum puang tûra lo thawk chhuak rêng rêng chuan a zawh loh ngêwngkawl a bêt tihna a ni a, LALPAN a pêk ni miah lo thuchah a

puang tihna a ni bawk” tiin a sawi belh leh bawk.”—*Advent Review and Sabbath Herald*, Sept. 12, 1893. **Heti**ang thûte hi keini tûnlâi huna mîte tân eng nge a pawimawhna awm?

- ② Mi tu emaw chuan, “Pathian hian dân hre mîte ni lovin, thu hretûte a ni a mamawh zâwk ni” tiin a sawi a. Hê a thil sawi hi eng tin nge i lo ngaih ve?
- ③ Kohhran hmasaa ãawngtâinain pawimawhna a neih dân kha eng nge ni? Thutlûkna pawimawh an siam dân rêng rênga an ãawngtâi deuh zêl mai kha thil intawng palh vê mai a ni em (*Tirhkohte* 1:24; 8:14–17; 9:11, 12; 10:4, 9, 30; 13:2, 3)? Keimahni nuna ãawngtâinain pawimawhna a neih vê dân hi eng nge ni?